

Reeds verschenen bij De Gedichtentuin (sinds november 2019)

Voor abonnees is het mogelijk om eerder verschenen gedichten na te bestellen. De nummers 1 t/m 8* krijg je cadeau (digitaal en/of in de basismap) Ook de overige gedichten met een * staan digitaal al gratis voor je klaar. Als je map vol is (ca. 30 gedichten), kun je tegen kostprijs een nieuwe krijgen. Mocht je meer dan tien gedichten willen bijbestellen (digitaal en/of per post), dan kun je dat het beste even via de mail doen in plaats vanuit de online-omgeving.

Persoonlijke input voor nieuwe thema's wordt zeer op prijs gesteld! En mail/bel gerust voor gratis hulp om een bestaand gedicht iets aan te passen voor een bepaalde situatie of advies over een passend gedicht. Ook krijg je als abonnee korting op het schrijven van een persoonlijk gedicht op maat of andere tekstuele dienstverlening. Op mijn website vind je meer info.

De prijs van een gedicht is afhankelijk van de grootte van je bestelling (gratis gedichten tellen niet mee) en van de aanlevering (digitaal of ook voor in je map).

Kosten per gedicht (incl. 9% btw) – digitaal

1 t/m 10:	€ 4,00	21 t/m 30:	€ 3,00	41 t/m 50:	€ 2,00
11 t/m 20:	€ 3,50	31 t/m 40:	€ 2,50	> 50:	€ 1,50

Als je de gedichten ook of alleen per post wilt ontvangen, komt er per gedicht €1,00 bij. Ze worden gedrukt op biotop papier en zijn 4-gaats geperforeerd, zodat ze in je map passen. Om mee te nemen naar families of gewoon voor in je boekenkast!

Algemeen

2. Je naam* Algemeen gedicht: zolang je iemands naam blijft noemen, blijft diegene voor altijd dichtbij.
4. Ik schrijf je vandaag...* Brief aan iemand die je mist... over alles wat je nog zo graag had willen vertellen.
7. Voor altijd in mijn hart* Over het dichtbij zijn van iemand die je mist
14. Bewaren Geschreven voor een collega, die voor een naderend afscheid in eigen kring, woorden zocht om te vertellen hoeveel diegene voor haar betekende.
40. Troostrijk Hoe troost je iemand die rouwt? Hoe wil je het liefst getroost worden als je iemand mist? Mooi, algemeen gedicht over de kracht van troost, dat bijvoorbeeld als bemoediging kan worden voorgelezen aan het eind van een afscheidsplechtigheid.
66. Alles Geschreven voor een collega, die een gedicht zocht voor een familie die alles gewoon 'best' en 'prima' vond. Waar 'alles' altijd z'n gangetje ging, goed voelde en het leven vooral houvast vond in haar eigen vertrouwde ritme. Zo vertrouwd, dat ook minder mooie herinneringen vaak bescherming zochten onder die veilige paraplu van "het is zo 't is en het komt zo 't komt".
69. Breekbaar In de Japanse kunstvorm Kintsugi wordt gebroken aardewerk hersteld door de barsten niet te verdoezelen, maar te accentueren met een gouden laklaag. Dat zouden we ook wat meer met de littekens van het leven moeten doen... je niet schamen voor je kwetsbaarheid, maar het voldoende aandacht geven. Ook als die kwetsbaarheid 'rouw' heet. Een prachtig en symbolisch thema ook voor een herdenkingsdienst.

71. Vergeet-je-niet Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.

Afscheidsplichtigheid - begin of einde

2. Je naam* Zolang je iemands naam blijft noemen, blijft diegene voor altijd dichtbij. Ook mooi om voor te lezen aan het einde van een plechtigheid, als na het noemen van de naam van de overledene een moment van stilte volgt.
8. Opgevouwen* Bij binnenkomst in een aula óf het verlaten van een woning of verzorgingshuis. Bij dat laatste verandert de eerste zin in het eerste couplet dan in "we brachten jou zojuist naar buiten".
9. Eindeloos 'Over jou wil ik vertellen', o.a. als inleiding op een levensverhaal
16. Stilte Te gebruiken bij een moment van stilte tijdens een afscheidsplichtigheid, maar dat ook vertelt dat je juist in de stilte om je heen je verdriet soms zo kunt tegenkomen.
33. Spullen Doodgewone spullen die na een overlijden een grote emotionele waarde kunnen krijgen. Tijdens een uitvaart liggen ze als dierbare herinneringen bij de kist/wade. Je wilt niet dat ze ooit weer 'gewoon' worden.
35. Veerkracht Mooi, eenvoudig gedicht om mensen iets van troost en bemoediging mee te geven bij het verlaten van de aula na afloop van een afscheidsplichtigheid.
38. Laatste groet Gedicht over dat moeilijke en vaak zo emotionele moment van het definitieve afscheid. Eenvoudige woorden, maar niet zwaar of beladen. Mooi om voor te lezen bij de laatste groet in aula/kerk, het dalen van de kist op de begraafplaats of het laatste afscheid in het crematorium.
40. Troostrijk Hoe troost je iemand die rouwt? Hoe wil je het liefst getroost worden als je iemand mist? Mooi, algemeen gedicht over de kracht van troost, dat bijvoorbeeld als bemoediging kan worden voorgelezen aan het eind van een afscheidsplichtigheid.
49. Samen met jou Bemoediging en troost aan het einde van een plechtigheid. Hoe je met degene die je mist, verenigd blijft in liefde. Een andere vorm van 'samen'. Ook mooi om voor te lezen bij het noemen van de naam van de overledene.
55. Bloementaal*
(online gratis) Steeds vaker wordt mensen gevraagd een losse bloem mee te nemen naar een afscheidsplichtigheid. Een mooie gedachte. Al is het maar omdat bloemen zo een bewuste keuze worden... welke past bij mij, bij jou, bij ons? Dit kleine, eenvoudige gedicht is een boeketje op zich en prachtig om voor te lezen bij het gebruik van een bloemenband of bij vazen, waarin al die persoonlijke bloemen aan het begin van de dienst een plekje krijgen.
- Het gedicht is gratis voor abonnees, vanwege de samenwerking met Jantine Kraaijeveld van de Bloemenband, die dit gedicht vrij mag gebruiken.

66. Alles
Geschreven voor een collega, die een gedicht zocht voor een familie die alles gewoon 'best' en 'prima' vond. Waar 'alles' altijd z'n gangetje ging, goed voelde en het leven vooral houvast vond in haar eigen vertrouwde ritme. Zo vertrouwd, dat ook minder mooie herinneringen vaak bescherming zochten onder die veilige paraplu van "het is zo 't is en het komt zo 't komt".
71. Vergeet-je-niet
Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.

Asverstrooiing

43. Gesprek
Speciaal gedicht om te gebruiken bij een asverstrooiing. Het vertelt over het gemis dat wordt megedragen en hoe iemand op deze plek (opnieuw) in liefde wordt losgelaten.

Baby/kind - overlijden

1. Lang zal je leven*
Verdriet om het gemis van een baby/kindje. Op verzoek van de ouders geschreven voor de dag van de eerste verjaardag.
23. Vlinderlicht
Geschreven voor Wereldlichtjesdag en daarmee voor iedereen die afscheid heeft moeten nemen van een kind, hoe oud of jong ook.
48. Voor altijd klein
Afscheid van een (stil geboren) baby of klein kind. Een verdriet waar eigenlijk geen woorden voor zijn.

Begraafplaats

29. Bij het graf
Mooi gedicht om voor te lezen bij het graf bij een niet-kerkelijke begrafenis. Over hoe je vast nog regelmatig terug zult keren op deze bijzondere plek.

Broers en zussen

- 64 Deeltijd
Bij een overlijden op latere leeftijd gaat vaak alle aandacht (begrijpelijk) uit naar het directe gezin eromheen, vaak de partner en de kinderen. Maar ook broers en zussen nemen afscheid van iemand die meestal al hun hele leven bij hen hoort. Zij verliezen een stukje van hun gedeelde jeugd en daarmee ook een stukje van zichzelf. Als er een fijne band was, is dit een heel mooi en passend gedicht om voor te lezen tijdens een afscheidsplechtigheid. Door de voorganger, maar nog mooier natuurlijk door broers of zussen zelf.

Coronatie

15. Gebroken wit*
(online gratis)
Speciaal geschreven om te gebruiken tijdens een afscheid in 'Coronatie'. Het benadrukt op een integere manier dat we ondanks de 'afstand' in liefde verbonden zijn.
27. Schrale troost*
(online gratis)
Speciaal geschreven voor nabestaanden die in 2020/2021 afscheid hebben moeten nemen in te kleine kring, vanwege de RIVM voorschriften omtrent corona.

Dementie

6. Twee oude bomen* Als twee mensen al een leven lang samen zijn en een van de partners overlijdt. In dit gedicht kun je 'oude' ook door 'mooie' vervangen. Op verzoek kan ik dit gedicht aanpassen. Bv. als ook de laatste partner overlijdt, als er sprake was van dementie... bel me gerust!
19. Voor ik het vergeet... Afscheid nemen van iemand met dementie.
71. Vergeet-je-niet Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.

Eenzame uitvaart

44. Vandaag Helaas sterven er ook in Nederland nog regelmatig mensen in eenzaamheid. Omdat er geen familie is of omdat niemand in de omgeving de uitvaart op zich kan of wil nemen. De woorden uit dit gedicht kunnen bij zo'n afscheid op een integere manier toch troost en respect geven.

Euthanasie

36. Maar toch... Gedicht dat ingaat op een overlijden na euthanasie. Als je het moment van afscheid nemen van tevoren weet, is er een heel bewust vóór en na.

Geen makkelijk leven

11. Rust Rust als metafoor voor hemel... geschreven voor iemand die een moeilijk en niet vanzelfsprekend leven heeft gehad.
26. Als... Te gebruiken bij het afscheid van iemand die het mentaal heel moeilijk heeft gehad en waarbij je als nabestaande wel álles had willen doen om diegene weer een beetje zon in het leven terug te geven. Soms is liefde echter ontoereikend en dat ligt niet aan jou.
72. Stenen We dragen stenen mee als mensen. Allemaal. Meestal zijn ze prima te dragen, al struikelen we er regelmatig over. Maar soms zijn ze té zwaar. Dit gedicht troost door in alle eerlijkheid te benoemen, dat dat niet betekent dat we tekort zijn geschoten als medemens, al kan dat soms wel zo voelen.

Geloof en religie

67. Alleen zo... Soms zijn er uitvaarten waarbij religie zeker een rol speelt, maar het instituut kerk veel minder. Dit gedicht schreef ik - op verzoek van een abonnee - voor het afscheid van een katholieke vrouw, voor wie naastenliefde de kern was van haar geloof. Betrokken en empathisch en altijd een luisterend oor, een toegestoken hand en een gouden hart voor iedereen die dat nodig had. 'Alleen zo' kon zij bestaan. Ook mooi om te gebruiken bij het aansteken van kaarsen en het daarbij symbolisch doorgeven van de 'liefde' van de overledene, waarbij 'zij' natuurlijk altijd vervangen kan worden door 'hij'.

Herdenken

4. Ik schrijf je vandaag...* Brief aan iemand die je mist... over alles wat je nog zo graag had willen Vertellen.
23. Vlinderlicht Geschreven voor Wereldlichtjesdag en daarmee voor iedereen die afscheid heeft moeten nemen van een kind, hoe oud of jong ook.
25. Dapper Gedicht over verbinding, ook mooi om te gebruiken tijdens een herdenking. Verbinding met elkaar en verbinding met degene die je mist. Over de moed om je verdriet toe te durven laten.
28. Echo Gedicht om een jaar na het overlijden aan families te geven, die jij begeleid hebt bij het afscheid.
41. Ik rouw van jou Liefde en verdriet zijn vaak twee kanten van dezelfde medaille... daarover gaat dit gedicht. Mooi om bijvoorbeeld te gebruiken bij een herdenking of een afscheid waar niet alleen veel verdriet, maar ook veel liefde is.
50. Om ons heen Mooi om voor te lezen aan het begin van een herdenkingsdienst voor nabestaanden, waar het verdriet niet alleen op de eerste rijen zit, maar de hele aula vult. Een soort verbond van kwetsbaarheid dat voor iedereen voelbaar is.
58. Tijd Op verzoek geschreven voor een herdenking rondom het thema 'tijd'. Tijd van komen en van gaan, tijd heelt (of niet) en het tijdloze van liefde en rouw. Maar vandaag vooral... tijd voor jou.
60. Stil Mooi gedicht om voor te lezen op Wereldlichtjesdag. Over het lint van licht en liefde en het noemen van de namen van de kinderen die gemist worden. Maar vooral om met elkaar even stil te staan, net als de rest van de wereld.
69. Breekbaar In de Japanse kunstvorm Kintsugi wordt gebroken aardewerk hersteld door de barsten niet te verdoezelen, maar te accentueren met een gouden laklaag. Dat zouden we ook wat meer met de littekens van het leven moeten doen... je niet schamen voor je kwetsbaarheid, maar het voldoende aandacht geven. Ook als die kwetsbaarheid 'rouw' heet. Een prachtig en symbolisch thema ook voor een herdenkingsdienst.
70. Soms Voor een klein stukje nazorg, dat we ongetwijfeld allemaal af en toe geven. Over die lege plek, die je eigenlijk helemaal niet op wilt vullen, omdat de persoon die gemist wordt juist daar vaak nog zo dichtbij voelt. Ook mooi om voor te lezen tijdens een herdenking of een jaar na overlijden aan de familie te geven.
71. Vergeet-je-niet Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.

Kaarsjes aansteken

10. Licht Aansteken van kaarsen (voor jongeren en volwassenen)
13. Lichtpuntje Voor jonge kinderen. Heel eenvoudig en troostrijk kindergedichtje over het aansteken van een kaarsje, dat vertelt dat je straks ook weer blij mag zijn.
53. Woorden Soms zegt de eenvoud van een lichtje meer dan heel veel woorden. Hoe iemand die je mist op een bepaalde manier toch verder blijft schijnen in een wereld waarin je voor even geen uitzicht meer hebt.
67. Alleen zo... Soms zijn er uitvaarten waarbij religie zeker een rol speelt, maar het instituut kerk veel minder. Dit gedicht schreef ik - op verzoek van een abonnee - voor het afscheid van een katholieke vrouw, voor wie naastenliefde de kern was van haar geloof. Betrokken en empathisch en altijd een luisterend oor, een toegestoken hand en een gouden hart voor iedereen die dat nodig had. 'Alleen zo' kon zij bestaan. Ook mooi om te gebruiken bij het aansteken van kaarsen en het daarbij symbolisch doorgeven van de 'liefde' van de overledene, waarbij 'zij' natuurlijk altijd vervangen kan worden door 'hij'.

Kerst

62. Overal*
(online gratis) Lief kerstgedichtje om in december als troost naar families te sturen die jij dat jaar begeleid hebt. Je mag er eventueel ook een kaartje van laten maken (wel graag in dezelfde layout en mét bronvermelding). Let op: dit gedicht is niet per post te bestellen!

Kinderen en rouw

13. Lichtpuntje Voor jonge kinderen. Heel eenvoudig en troostrijk kindergedichtje over het aansteken van een kaarsje, dat vertelt dat je straks ook weer blij mag zijn.
32. Bellenpost Gedicht voor de kleintjes, dat heel mooi past bij het 'ritueel' van het bellenblazen, dat vaak gebruikt wordt om jonge kinderen op een wat speelse manier bij een afscheid te betrekken. Kusjes blazen naar degene die je mist.
51. Verdriet Geschreven voor twee kinderen van 9 en 12 die afscheid moesten nemen van hun moeder. Om voor te lezen tijdens de dag van de afscheidsdienst. Want zo'n dag wil je toch niet? Zo'n dag wil zichzelf niet eens...
57. Verdriet in een doosje Lief gedichtje over verdriet. Sommige kinderen zijn daar heel open over, anderen vinden het spannend en lopen er liever voor weg. Net als wijzelf soms. Misschien helpt het maken of kopen van een 'tranendoosje', dat ze zelf kunnen kleuren of versieren. Met een groot vel papier waaruit ze tranen kunnen knippen. En dan zelf bepalen wanneer het doosje dicht blijft of open mag en hoeveel tranen erin komen. De ene dag misschien wat meer dan de andere. Maar het doosje blijft bij ze horen, net als degene die ze missen.
61. Tovertranen Om aan kinderen uit te leggen dat het heel fijn kan zijn om je tranen samen met iemand anders te huilen. Dicht bij elkaar en niks hoeven zeggen. Tovertranen noem ik ze.

Nazorg

70. Soms
Voor een klein stukje nazorg, dat we ongetwijfeld allemaal af en toe geven. Over die lege plek, die je eigenlijk helemaal niet op wilt vullen, omdat de persoon die gemist wordt juist daar vaak nog zo dichtbij voelt. Ook mooi om voor te lezen tijdens een herdenking of een jaar na overlijden aan de familie te geven.

Onverwacht afscheid en groot verdriet

21. Troost*
(online gratis)
Gedicht voor een totaal onverwacht of veel te vroeg afscheid dat mensen ontredderd van verdriet achterlaat en waar bijna geen woorden van troost te vinden zijn. Het spreekt de hoop uit, dat ook in het intense verlangen naar degene die je mist misschien een vorm van troost schuilt.
42. Die dag
Als het afscheid totaal onverwacht komt en veel te vroeg. Die dag dat je lach nooit meer hetzelfde als vroeger zal zijn. Gedicht over het benoemen van intens verdriet en gemis, met toch aan het eind weer dat vleugje lichtheid, dat zich er altijd weer tussen weet te wurmen als ik aan het schrijven ben.
45. Nu
'Voor altijd in je hart', 'bewaren in je herinneringen', 'loslaten in liefde'...
allerlei mooie (en ware) woorden als troost bij verlies. Maar vooral als het afscheid nog heel pril is, voelt degene die je mist soms juist veel dichterbij in je pijn en je tranen. Soms troost het meer om juist dat te benoemen.
52. Verdwaald
Soms is er zo'n ondragelijk groot verdriet, dat er bijna geen woorden van troost te vinden zijn. Dan kun je het alleen maar heel voorzichtig een naam geven.
59. Waarom?
Een collega, die twee kinderen bij een auto-ongeluk verloor, beschreef de zware pijn van haar nabestaan met de woorden "ik moet het antwoord leven op iets wat nooit had mogen gebeuren." Voor haar en voor alle andere mensen die van de ene op de andere dag met een bijna ondraaglijk groot verdriet te maken krijgen, schreef ik dit gedicht.

Oudere mensen

3. Opa*
Een liefdevol 'dank je wel voor alles' voor een ouder iemand van wie je afscheid moet nemen (opa is te veranderen in oma, papa, mama etc.).
6. Twee oude bomen*
Als twee mensen al een leven lang samen zijn en een van de partners overlijdt. In dit gedicht kun je 'oude' ook door 'mooie' vervangen. Op verzoek kan ik dit gedicht aanpassen. Bv. als ook de laatste partner overlijdt, als er sprake was van dementie... bel me gerust!
12. Samen
Geschreven voor een echtpaar dat altijd alles samendeed. Een 'samen' dat door dementie en overlijden verleden tijd is, maar - op een andere manier – misschien wel altijd zal voortbestaan. Met een kleine aanpassing ook te gebruiken bij andere vormen van samen zijn.
54. Stille liefde
We herkennen het vast allemaal. De verhalen van vroeger over die zogenaamde 'stille' generatie, voor wie het niet gewoon was om over je gevoel te praten. Hard werken, plichtsgetrouw en 'niet klagen, maar dragen'. En toch sijnelde de liefde er vaak stil en zonder woorden op haar eigen manier tussendoor. Zoals alleen de liefde dat kan.

- 64 Deeltijd Bij een overlijden op latere leeftijd gaat vaak alle aandacht (begrijpelijk) uit naar het directe gezin eromheen, vaak de partner en de kinderen. Maar ook broers en zussen nemen afscheid van iemand die meestal al hun hele leven bij hen hoort. Zij verliezen een stukje van hun gedeelde jeugd en daarmee ook een stukje van zichzelf. Als er een fijne band was, is dit een heel mooi en passend gedicht om voor te lezen tijdens een afscheidsplechtigheid. Door de voorganger, maar nog mooier natuurlijk door broers of zussen zelf.
66. Alles Geschreven voor een collega, die een gedicht zocht voor een familie die alles gewoon 'best' en 'prima' vond. Waar 'alles' altijd z'n gangetje ging, goed voelde en het leven vooral houvast vond in haar eigen vertrouwde ritme. Zo vertrouwd, dat ook minder mooie herinneringen vaak bescherming zochten onder die veilige paraplu van "het is zo 't is en het komt zo 't komt".

Ouders

22. Kind toch... Afscheid nemen van je laatste ouder en daarmee vaak ook van die beschermende paraplu, die er je hele leven is geweest. Nu moet je voortaan een arm om jezelf heenslaan...

Rouwen

4. Ik schrijf je vandaag...* Brief aan iemand die je mist... over alles wat je nog zo graag had willen vertellen
24. Nabestaan Lief en eenvoudig gedicht over het verdergaan na verlies.
30. Een lijntje naar de hemel Rouw als een kettinkje om je hals, met om en om schakels van liefde en verdriet en een klein gouden slotje, dat je zelf open en dicht kunt doen. Was het maar zo eenvoudig...
31. Bezoek N.a.v. de prachtige column 'Meneer Rouw' van Joost Prinsen over het verlies van zijn vrouw Emma. Ook *Bezoek* gaat over die ongenode gast, die soms zomaar onverwacht opeens weer bij je aan de keukentafel kan komen zitten, maar met wie het soms - ondanks alles - toch fijn praten kan zijn.
37. Met vallen en opstaan Rouw heeft twee gezichten, die elkaar om de beurt aankijken. Dan weer sterk en doorgaan en dan vaak opeens ook weer zo eenzaam en alleen. Eerlijk gedicht over de grillige pijn van gemis.
41. Ik rouw van jou Liefde en verdriet zijn vaak twee kanten van dezelfde medaille... daarover gaat dit gedicht. Mooi om bijvoorbeeld te gebruiken bij een herdenking of een afscheid waar niet alleen veel verdriet, maar ook veel liefde is.
65. Schipperen Rouwen is roeien met de riemen die je hebt. De ene is gericht op je verdriet, de ander helpt om weer door en verder. Beide heb je ze nodig om vooruit te komen. In het begin draai je meestal alleen maar rondjes en zoek je houvast bij wat jou het beste ligt. Het moment dat je voelt dat je wilt gaan bijsturen, komt vanzelf. Maar beide blijven ze belangrijk... ook het missen hoort voorgoed bij jou.

71. Vergeet-je-niet Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.

Sluiten van de kist

18. Liefde Voor het moment van sluiten van de kist, maar ook heel mooi te gebruiken bij het meer algemene thema van afscheid nemen en 'iets afsluiten, maar niet kwijtraken'.
34. Lint van Liefde Gedicht voor bij het lintenritueel. Over loslaten, maar toch verbonden blijven. Elk op zijn of haar eigen manier en in een zelfgekozen kleur.

Symbolen en metaforen

63. Regenboog De regenboog is voor veel mensen een symbool voor hoop, troost en geluk. Als je hem ziet, word je vaak blij van binnen en heb je het gevoel dat hij speciaal voor jou schijnt. Mooi gedicht om te gebruiken als de metafoor van de regenboog als een rode draad door een afscheidsplechtigheid loopt, maar ook in meer algemene zin. Dat gevoel dat het na donkerdagen, altijd weer licht wordt.
71. Vergeet-je-niet Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.
72. Stenen We dragen stenen mee als mensen. Allemaal. Meestal zijn ze prima te dragen, al struikelen we er regelmatig over. Maar soms zijn ze té zwaar. Dit gedicht troost door in alle eerlijkheid te benoemen, dat dat niet betekent dat we tekort zijn geschoten als medemens, al kan dat soms wel zo voelen.

Uitgeleide bij zorginstelling

47. Dankbaar Mooi gedicht om voor te lezen bij het moment dat een overledene een verpleeg- of verzorgingshuis verlaat en het personeel met een erehaag afscheid neemt. Het afscheid wordt benoemd, maar ook de dankbaarheid van de familie voor de liefdevolle zorg en aandacht van de medewerkers.

Verstandelijk beperkten

68. Ik mis je Van meerdere abonnees kreeg ik het verzoek een gedicht te schrijven voor een afscheid van een verstandelijk beperkt iemand, waar veel medebewoners bij de uitvaart aanwezig zijn. Vol eenvoud, duidelijk, maar zeker niet kinderachtig was de opdracht. De dood en het gemis benoemen, maar ook hoe iemand weer dichtbij kan voelen als je af en toe aan hem of haar denkt.

Vieren van het leven

17. Laten we toosten   Geschreven voor het afscheid van iemand, waarbij de familie een gedicht wilde om met elkaar te toosten op het leven. Luchtig, maar tegelijk respectvol, troostend en ontroerend.

Weinig liefde

20. Mama   Gedicht dat te gebruiken is wanneer de relatie tussen kinderen en hun ouders niet vanzelfsprekend was en waarbij veel is misgegaan. Het doet recht aan zowel de ouders als de kinderen, zodat het afscheid hopelijk geen omkijken in wrok wordt, maar ruimte geeft om verder te kunnen.
39. Bron   Afscheid nemen als je elkaar al jaren niet meer ziet en er weinig liefde meer is... hoe doe je dat? Zonder met een vinger te wijzen of te kwetsen, maar respectvol naar zowel de nabestaanden als de overledene. Over het verdwalen van liefde en het zoeken naar ... ja, naar wat?
46. Missen   Als er al jaren geen contact meer is, kan het afscheid verwarrend zijn. Verdriet, boosheid, spijt, onzekerheid... gaat dat samen met iemand missen? Een eerlijk gedicht met oprechte vragen, maar juist daardoor ook troostend.

Zelfdoding

5. Machteloos*   Gedicht over vragen en emoties rondom zelfdoding.
26. Als...   Te gebruiken bij het afscheid van iemand die het mentaal heel moeilijk heeft gehad en waarbij je als nabestaande wel álles had willen doen om diegene weer een beetje zon in het leven terug te geven. Soms is liefde echter ontoereikend en dat ligt niet aan jou.
56. Dans met mij   Voor een moeder wiens 21-jarige dochter een einde aan haar leven maakte. Intens verdriet, vol machteloosheid. En schuldgevoel. Onterecht, maar zo begrijpelijk. Alleen nog samen zijn in je gedachten.... kom dans met mij.
72. Stenen   We dragen stenen mee als mensen. Allemaal. Meestal zijn ze prima te dragen, al struikelen we er regelmatig over. Maar soms zijn ze té zwaar. Dit gedicht troost door in alle eerlijkheid te benoemen, dat dat niet betekent dat we tekort zijn geschoten als medemens, al kan dat soms wel zo voelen.

